

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

PSO z przyrody jest zgodny z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Szkole Podstawowej im. J. Brzechwy w Paprotni

1. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów przez nauczyciela przyrody ma na celu nie tylko badanie efektywności kształcenia. Do celów oceniania uczniów w edukacji przyrodniczej należą przede wszystkim:
  - **Wspieranie**, poprzez
    1. motywowanie uczniów do lepszej nauki i pracy nad sobą;
    2. stymulowanie i mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji przyrodniczej;
    3. stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie przyrody oraz dowartościowanie ich;
    4. pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju;
    5. różnicowanie, wyróżnianie i nagradzanie uczniów
  - **Prognozowanie**, poprzez
    1. zdobywanie informacji o efektywności nauczania przyrody i pracy nauczyciela;
    2. przewidywanie przyszłych osiągnięć ucznia, wykrywanie potencjalnych umiejętności
  - **Diagnoza**, poprzez:
    1. poinformowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępów w nauce;
    2. zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się przyrody oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu;
    3. określenie stopnia osiągnięcia standardów wymagań;
    4. dostarczenie rodzicom i opiekunom uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów
2. **PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacyjnego**
3. **Sposoby oceniania wiedzy przyrodniczej:**
  - Uczeń ma obowiązek systematycznego i czynnego uczestnictwa w procesie uczenia się przez cały okres nauki;
  - Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, nosić potrzebne przybory oraz odrabiać prace domowe;
  - Brak pracy domowej lub nieprzygotowanie się do lekcji uczeń powinien zgłosić nauczycielowi jeszcze przed rozpoczęciem danej lekcji;
  - Wszystkie zaległości spowodowane nieprzygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następną lekcję chyba, że nauczyciel ustanowi inny termin;
  - W ciągu półrocza uczeń ma prawo do trzykrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji, które będzie odnotowane w dzienniku lekcyjnym

za pomocą kropek. Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń z nieodrobioną pracą domową, brak pracy domowej, brak pomocy potrzebnych na lekcję. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną;

- W ciągu półrocza uczeń ma prawo do jednokrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do sprawdzianu, kartkówki czy odpowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji; odnotowane w dzienniku jako „np.”
  - Drobne uchybienia w: odpowiedziach ustnych, pisemnych poprawach sprawdzianów, pracach domowych itp., mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą minusów;
  - Testy, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe;
  - Testy, sprawdziany są zapowiadane przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem i podanym zakresem sprawdzanych umiejętności i wiedzy. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, może być poddany sprawdzeniu wiadomości w sposób wybrany przez nauczyciela;
  - Uczeń ma możliwość poprawy testu/sprawdzianu/kartkówki, z której otrzymał ocenę niedostateczną lub inną, w terminie nie dłuższym niż 14 dni. W szczególnych przypadkach nauczyciel może określić inny termin (np. z powodu choroby ucznia lub nauczyciela);
  - Każdy test/sprawdzian/kartkówkę można poprawić tylko jeden raz i wpisywana jest ocena pozytywna, natomiast gorsza lub ta sama oznaczona zostaje minusem po kresce łamanej;
  - Kartkówki (10 – 15 min.) obejmujące treści kształcenia z trzech ostatnich różnych tematów lekcji nie muszą być zapowiadane i będą pisane jednokrotnie;
  - Nauczyciel zastrzega sobie prawo indywidualizacji procesu oceniania ucznia w szczególnych przypadkach;
  - Sprawdziany pisemne będą ocenione przez nauczyciela w ciągu dwóch tygodni od ich napisania. W sytuacjach, gdy nauczyciel np. zachoruje lub jest na szkoleniu, termin może ulec zmianie;
  - Nieobecności ucznia na kartkówkach i klasówkach zaznaczane są za pomocą minusa;
  - Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 2 tygodni) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień;
  - Aktywność na lekcji jest nagradzana ocenami lub "plusami". Przez aktywność rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, czynna praca w grupach, wykonywanie dodatkowych zadań. Za 3 zgromadzone plusy uczeń otrzymuje ocenę dobrą; za cztery - bardzo dobrą; za pięć – otrzymuje ocenę celującą;
4. Przy formułowaniu oceny na zakończenie półrocza, roku szkolnego, hierarcha ważności ocen cząstkowych jest następująca: prace klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne, aktywność ucznia, praca domowa, prace długoterminowe.
5. Czyli ocena półroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia w ocen cząstkowych. Uwzględnia ona „wagę” otrzymanych przez uczniów wyników według poniższych kryteriów

Wskaźnik osiągnięć uczniów	„Waga”
Sprawdziany i testy	5 punktów
Kartkówki	4 punkty
Ćwiczenia praktyczne, hodowle	4 punkty
Odpowiedzi ustne	3 punkty
Prace domowe, praca na lekcji, udział w powtórzeniach	2 punkt
Ocena za pierwsze półrocze	5 punkty

Ocenę końcową (OK.) obliczamy wg wzoru:

$$OK.= \frac{\text{Suma iloczynów (stopień x „waga” wskaźnika)}}{\text{Suma iloczynów (liczba elementów we wskaźnikach x „waga” wskaźnika)}}$$

Suma iloczynów (liczba elementów we wskaźnikach x „waga” wskaźnika)

Przykład:

Uzyskane przez ucznia oceny:

- I semestr: **dobry**
- Sprawdziany: 4,4,3,5
- Ćwiczenia: 5,5,4,4
- Odpowiedzi: 4,1,5
- Zadania domowe: 3,5,6

$$OK.= \frac{(4 \times 5) + (4 \times 5 + 4 \times 5 + 3 \times 5 + 5 \times 5) + (5 \times 4 + 5 \times 4 + 4 \times 4 + 4 \times 4) + (4 \times 3 + 1 \times 3 + 5 \times 3) + (3 \times 2 + 5 \times 2 + 6 \times 2)}{1 \times 5 + 4 \times 5 + 4 \times 4 + 3 \times 3 + 3 \times 2}$$

OK.= 4,09 (uczeń otrzymuje ocenę roczną: **dobry**)

6. Narzędzia obserwacji osiągnięć uczniów:

- o prace klasowe (lub testy);
- o sprawdziany i kartkówki;
- o odpowiedzi ustne;
- o prace domowe;
- o zeszyty ćwiczeń;
- o prace długoterminowe;
- o udział w konkursach przyrodniczych lub ekologicznych, wykonywanie pomocy;

7. Obserwacja ucznia:

- o przygotowanie do lekcji;
- o aktywność na lekcji;
- o praca w grupie;

8. Kryteria oceny półrocznej i rocznej:

- Ocenę półroczną (roczną) wystawia nauczyciel najpóźniej na tydzień przed terminem klasyfikacji półrocznej (rocznej);
- O zagrożeniu oceną niedostateczną informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją;
- Wszystkie formy aktywności ucznia są oceniane w skali stopniowej;
- Punkty uzyskane z prac klasowych i sprawdzianów przeliczane są na stopnie wg następującej skali:
  1. **100% - 97% celujący**
  2. **96 % - 91% - bardzo dobry**
  3. **90 % - 75 % - dobry**
  4. **74 % - 50 % - dostateczny**
  5. **49 % - 35 % - dopuszczający**
  6. **34% - 0 % - niedostateczny**

9. Szczegółowe kryteria ocen cząstkowych:

- Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który:
  1. posiada wiadomości poszerzające w tematyce wymagań podstawy programowej;
  2. wnosi twórczy wkład w wykonanie zadań przydzielonych grupie;
  3. prezentuje wyniki pracy grupowej;
  4. potrafi rozwiązywać problemy nietypowe;
  5. korzysta z dodatkowych źródeł informacji (np. literatura popularnonaukowa, Internet, programy komputerowe, własne obserwacje) wnosząc twórczy wkład w przebieg zajęć;
  6. bierze udział w dodatkowych pracach o tematyce przyrodniczej, programach i projektach;
  7. opiekuje się hodowlami szkolnymi;
  8. odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych (szkolnych, gminnych, wojewódzkich)
- Ocenę bardzo dobrą – otrzymuje ją uczeń, który:
  1. w sposób bardzo dobry oprócz zakresu podstawowego opanował wiedzę z danego działu oraz sprawnie posługuje się nią w samodzielnym rozwiązywaniu problemów i potrafi rozwiązywać zadania innego typu niż były rozwiązywane na lekcji.
- Ocenę dobrą – otrzymuje ją uczeń, który wymagania z zakresu podstawy programowej opanował w stopniu dobrym, rozwiązujący typowe zadania z danego przedmiotu i dzięki swoim wiadomościom rozumie większość materiału.
- Ocenę dostateczną – otrzymuje ją uczeń, który opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu i jest w stanie robić dalsze postępy i rozwiązywać zadania o średnim stopniu trudności.
- Ocena dopuszczająca – otrzymuje ją uczeń, który potrafi w stopniu koniecznym rozwiązywać proste problemy (zadania), pracuje przy pomocy nauczyciela i rokuje nadzieje, że braki, które posiada uzupełni w następnym semestrze.
- Ocenę niedostateczną – otrzymuje ją uczeń, który nie opanował wiadomości z zakresu podstawy programowej, nie potrafi rozwiązywać prostych problemów przyrodniczych nawet przy pomocy nauczyciela, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy. Nie wyraża chęci poprawy oceny niedostatecznej cząstkowej np. z kartkówki, odpowiedzi ustnej, czy oceny niedostatecznej z pracy klasowej.

10. Postanowienia końcowe:

- Uczniowie informowani są o zasadach przedmiotowego systemu oceniania na pierwszych zajęciach lekcyjnych, natomiast zainteresowani rodzice na indywidualnych spotkaniach;
- Przedmiotowy system oceniania z przyrody dostępny jest także na stronie internetowej szkoły;
- W czasie pracy z uczniami uwzględnia się zawsze zalecenia poradni psychologiczno — pedagogicznej a uczniowie mający orzeczenia:
  - otrzymują ćwiczenia o niższym stopniu trudności zgodnie z zaleceniami;
  - mogą liczyć na szczególną pomoc nauczyciela;
  - mogą przeznaczyć na realizację zadań dłuższy odcinek czasu..